

Utemeljitev za Sovretovo nagrado 2008

Komisija za nagrade in priznanja pri Društvu slovenskih književnih prevajalcev (sestavljali so jo Miha Avanzo, Igor Grdina, Miha Pintarič, Veno Taufer in Marko Marinčič kot predsednik) je soglasno sklenila, da Sovretovo nagrado za leto 2008 prejme **Urška P. Černe** za prevod romana ***Binkoštni torek* Andreasa Maierja**.

Utemeljitev:

Posredovanje del iz nemške literature ima na Slovenskem že dolgo tradicijo; zaradi tega se tudi lahko pohvali z jasno izoblikovanimi kvalitativnimi standardi in merili traduktološko opredeljive »presežne vrednosti«. Vrsti imenitnih prevajalcev iz velike književne tradicije sosednjega jezikovnega prostora se pridružuje Urška P. Černe, ki svojo osrednjo pozornost namenja sodobnim avtorjem. Med njenimi prevodi posebno pozornost priteguje roman *Binkoštni torek* Andreasa Maierja, ki je v izvirniku izšel leta 2000 (*Wäldchestag*, Frankfurt: Suhrkamp Verlag), v slovenščini pa 2006 (Maribor: Litera).

Prevajanje romana *Binkoštni torek* je vseskozi – začnši z naslovom – sinonim za reševanje izjemno zapletenih in kočljivih jezikovnih problemov. V nemškem *konjunktivu I* dosledno izpisani izvirnik se namenja ustvarjati vtis faktičnega teksta; gre za morebiti oddano vlogo *Komisiji za odobritev zdraviliškega zdravljenja na premijski osnovi tukajšnje območne enote zavoda za zdravstveno zavarovanje*. Vzbujanje občutka eksplicitno neliterarnega narativa je seveda zgolj posebna pripovedna strategija, ki pa računa tako z uporabo najrazličnejših pla(s)ti jezika kot s fikciji praviloma tujo redundantnostjo. Obračun s stvarnostjo,

ki je ujeta v tekst, tako izstopa iz okvirov (konvencionalne) literarnosti, seveda pa ne tudi iz območja literature.

Urška P. Černe je prevajalsko nalogo – tj. posredovanje adekvatnega vtisa izvirnega nemškega teksta v slovenščini – izpeljala vzorno. Prevod ohranja vse jezikovne, situacijske in razpoloženske »registre« originala, ki je razpet med hkratno absurdnost in smešnost iskanja vsega, kar zaobsega pojem resnica. Pri tem se premišljeno in poustvarjalno navdahnjeno utemeljuje na možnostih, ki jih ponuja slovenščina. Poseben izziv predstavlja tudi »ozemljenost« teksta v natančno opredeljivem nemškem okolju ter njegovi običajnosti oziroma izjemnosti. Branje prevoda je zato lahko duhovno celovito použivanje teksta, ki nagovarja k razmisleku tako o življenjskih kot o jezikovnih robovih.

Prevod romana *Binkoštni torek* je mnogo več kot zgolj zanesljiva aktualna informacija o vznemirljivih iskanjih sodobne nemške književnosti. Pomeni predvsem razkrivanje širine v možnostih neravnodušnega mišljenja stvarnosti in rabe jezika.